provincie Drenthe

Uitwerking Investeringsagenda
2020-2023

Kwaliteitsimpuls Toerisme & Recreatie

December 2020

Colofon
Dit is een uitgave van de provincie Drenthe

Uitwerking Investeringsagenda
2020-2023

Kwaliteitsimpuls Toerisme & Recreatie

Inleiding

De vrijetijdssector is een belangrijke sector voor Drenthe. Vakantiegangers leveren de Drentse economie jaarlijks zo'n € 312 miljoen op en daguitstapjes zijn goed voor nog eens € 1,4 miljard per jaar (bron: Feiten en cijfers, Marketing Drenthe)**. De vrijetijdssector is daarmee alleen al in Drenthe een miljardenindustrie. De sector is ook belangrijk voor de Drentse werkgelegenheid. Eén op de veertien banen is toe te rekenen aan de vrijetijdseconomie (totaal bijna 16.000). In de gemeente Borger-Odoorn is dit zelfs één op de zeven banen.**

Bezoekers uit binnen- en buitenland weten Drenthe al jaren goed te vinden. Zij genieten volop van wat de Drentse natuur en cultuur te bieden heeft. Het fietsen vervult hierin een prominente rol. Dat de inwoner van Drenthe ook volop kan genieten van het Drentse vrijetijdsaanbod vinden wij ook belangrijk. Stilstand is achteruitgang. Om bij te blijven, of liever nog voorop te lopen, zullen we in Drenthe moeten blijven vernieuwen en inzetten op behoud en versterken van kwaliteit. Zo sluiten we aan bij de veranderende vraag van de bezoeker en inwoners van Drenthe.

Om die reden en in het licht van de gevolgen van de coronacrisis voor de vrijetijdssector, hebben wij in de Investeringsagenda PLUS 2020-2023 extra middelen beschikbaar gesteld voor Toerisme & Recreatie.
Wij stellen voor de komende jaren de extra inzet, gericht op het verbeteren van de recreatieve fietsvoorzieningen en het versterken van de toeristische bestemming Drenthe, te bundelen in een kwaliteitsimpuls Toerisme & Recreatie.

Impact coronacrisis

De coronacrisis heeft duidelijk aangetoond wat de gevolgen kunnen zijn als de, voor Drenthe, zo belangrijke vrijetijdssector stilvalt. De coronamaatregelen hebben vooral een grote impact op de horeca, de groeps-accommodaties en de dagrecreatie. Uit de Monitor impact Corona (oktober 2020), uitgevoerd door Marketing Drenthe, komt naar voren dat het merendeel van de ondernemers zich zorgen maakt over het effect van de coronamaatregelen op hun onderneming. Maar we zien ook dat meer Nederlanders in 2020 hun vakantie(s) in eigen land vieren en Drenthe bleek een zeer gewilde bestemming. Veel ondernemers met een accommodatie waar je kunt overnachten, draaiden een bijzonder goede zomer en een langer naseizoen. Verder nam het recreatief fiets- en wandelverkeer en het bezoek aan natuurgebieden sterk toe. Naast zorgen over de nabije toekomst zijn er dus ook mogelijkheden en kansen die we kunnen benutten om onze positie als belangrijke recreatie-provincie te behouden en door te ontwikkelen. Investeren in toerisme en recreatie, zeker ook door de overheid, blijft de aankomende jaren noodzakelijk. Zowel in het herstel, als in aanpassing en doorontwikkeling van de toeristisch-recreatieve sector en bestemming Drenthe.

Met de Investeringsagenda PLUS geven we als college van Gedeputeerde Staten een kwaliteitsimpuls aan toeristisch-recreatief Drenthe. Ons voorstel richt zich op de volgende thema's:

Verbeteren van de recreatieve fietsvoorzieningen

Versterken van de toeristische bestemming Drenthe door:

A. Versterken aanbod dagrecreatie.
B. Stimuleren van toeristisch-recreatieve gebieds-ontwikkeling.
C. Verbeteren van de verblijfsrecreatie.

Verbeteren van de recreatieve fietsvoorzieningen

Fietsen staat centraal in ons beleid. In ons Mobiliteitsprogramma 2021- 2030 maken we een duidelijke keuze voor de fiets als duurzaam alternatief. Van fietsprovincie naar fiets*ers*provincie! We willen stimuleren dat meer mensen gaan fietsen. Waarbij zoveel mogelijk bewoners en bezoekers gebruik maken van een veilige en aantrekkelijke fietsinfrastructuur. We werken aan verbetering van toeristische fietspaden, het realiseren van doorfietsroutes tussen grote kernen en verbetering van de fietsinfrastructuur in de steden. Voor dit laatste doel stellen we binnen het Regiostedenfonds middelen beschikbaar. In het kader van de afronding van het Natuurnetwerk Nederland realiseren we in gebiedsontwikkelingsprojecten ook fiets- en wandelpaden voor recreatief medegebruik.

De afgelopen jaren investeerden we door uitvoering van de 'Kwaliteitsimpuls optimaal fietsnetwerk' in een optimale fietsbeleving, meer mensen op de fiets, innovatieve fietsproducten en marketing en promotie. Met het sterke merk 'Op Fietse' staat Drenthe als fietsprovincie nationaal en internationaal op de kaart. Om dit niveau te behouden, is het nodig te blijven investeren in de kwaliteit van de fietsinfrastructuur. Een aantrekkelijk toeristisch fietsproduct en kwalitatief goede fietspaden maken Drenthe aantrekkelijk voor toeristen en bieden onze eigen inwoners volop mogelijkheden om te recreëren. In 2020 steeg de verkoop van fietsen sterk. Fietsen die de komende jaren veelvuldig gebruikt gaan worden, waardoor de drukte op bekende en minder bekende fietspaden zal toenemen. Ook in de vrijetijd. Met een goed netwerk kunnen we dit faciliteren.

Nieuwe kwaliteitsimpuls

We constateren samen met onze partnerorganisaties dat het aanbod aan recreatieve fietsroutes in Drenthe voldoende is. Substantiële uitbreiding is niet nodig. Des te belangrijker is het om de kwaliteit van de bestaande fietsinfrastructuur op peil te houden en te borgen dat deze voldoet aan de huidige gebruikseisen. Het gebruik van e-bikes en speed pedelecs stelt andere eisen aan fietspaden. Daarnaast bereiken ons signalen dat verschillende gebruikers fietspaden als smal ervaren en dat de kwaliteit van recreatieve fietspaden in Drenthe hier en daar te wensen overlaat. Financiering van een kwaliteitsimpuls sec door de fietspadenbeheerders achten we niet haalbaar, daarom stellen we een nieuwe kwaliteitsimpuls voor van € 4 mln. om de toekomstbestendigheid van het fietsnetwerk beter te borgen.

Samen met onze partners identificeren we de fietspaden die het meest intensief gebruikt worden en waarvoor een kwaliteitsimpuls noodzakelijk is (inventarisatie knelpunten). We brengen ook in beeld waar eventuele essentiële verbindingen in het fiets-

netwerk ontbreken. Als het toevoegen van deze verbindingen de kwaliteit van het fietsnetwerk verbetert dan kan dit onderdeel uitmaken van deze kwaliteitsimpuls.

Met de kwaliteitsimpuls wordt ingezet op onderhoud en verbetering van de fietsinfrastructuur. Daarbij hebben we speciale aandacht voor verbreding van een aantal fietspaden, waardoor ze beter geschikt zijn voor de huidige gebruikers en/of de intensiteit van het huidige gebruik.
We gaan bij deze kwaliteitsimpuls uit van 50% cofinanciering vanuit de partners.

Recreatie en Toerisme – Verbeteren van de recreatieve fietsvoorzieningen

Doelstelling	Resultaat
Drenthe beschikt over een toekomstbestendig fietsnetwerk	De Drentse fietspaden zijn verbeterd en onderhouden en/of verbreed en geschikt gemaakt voor huidige gebruikers en/of intensiteit van het huidige gebruik.

	2021	2022
Middelen voor toekomstbestendig fietsnetwerk	€ 2.000.000	€ 2.000.000

Versterken van de toeristische bestemming Drenthe

Het Nationaal bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) heeft in 2018 het Perspectief Bestemming Nederland 2030 opgeleverd: een landelijke visie op toerisme in Nederland. In deze nieuwe visie staat het belang van bezoekers, bedrijven én bewoners voorop. De ambitie is dat iedere Nederlander profiteert van (de groei van) toerisme. Toerisme & recreatie wordt niet meer alleen als doel gezien, maar ook als een middel om bij te dragen aan het oplossen van grotere maatschappelijke vraagstukken die invloed hebben op brede welvaart in Drenthe (die naast economie, ook onder meer gezondheid, natuurlijke leefomgeving en leefbaarheid omvat) en ons welzijn.

In het verlengde van het Perspectief Bestemming Nederland 2030 hebben we het afgelopen jaar samen met partners gewerkt aan een Perspectief op Bestemming Drenthe 2030 (hierna: Perspectief). Onze samenleving verandert in hoog tempo. De coronacrisis zorgt daarbij nog eens voor een extra versnelling. Dat vraagt om pionierskracht en intensieve samenwerking. Het Perspectief biedt een streefbeeld voor iedereen die wil bijdragen aan de ontwikkeling van toeristisch-recreatief Drenthe. De keuzes in het Perspectief zijn van voor de coronacrisis. Maar deze blijven ook na de coronacrisis overeind omdat ze zijn gebaseerd op het verstevigen van de kernwaarden (oorspronkelijk, ongedwongen, robuust), het DNA van Drenthe (o.a. natuur, landschap en cultuurhistorie) en de ontwikkeling van een duurzame bestemming.

We kunnen het Perspectief benutten bij inhoudelijke prioritering van provinciaal beleid en ook om slimme koppelkansen tussen beleidsdomeinen te verzilveren. Marketing Drenthe heeft het Perspectief opgenomen in haar Meerjarenplan 2021-2024.

Een toeristische bestemming bestaat uit een divers en kwalitatief hoogwaardig aanbod van verblijfsaccommodaties, dagrecreatieve voorzieningen, gebiedskwaliteiten (natuur en landschap), culturele voorzieningen, evenementen, infrastructuur en actoren (ondernemers, bewoners en organisaties). Een succesvolle bestemming is vitaal, gastvrij en toekomstbestendig en in staat om in te spelen op veranderingen in de markt en in de samenleving.

Om de toeristische bestemming Drenthe te versterken richten we ons in de Investeringsagenda PLUS op:
A. Versterken van het aanbod dagrecreatie.
B. Stimuleren van toeristisch-recreatieve gebiedsontwikkeling.
C. Verbeteren van de verblijfsrecreatie.

A. Versterken van het aanbod dagrecreatie

Het is belangrijk dat Drenthe voldoende te bieden heeft aan bezoekers en inwoners. Door het dagrecreatief aanbod te vergroten en te vernieuwen verleiden we bezoekers om langer te blijven of (opnieuw) te komen. We zetten in op het realiseren van enkele nieuwe iconische projecten. In 2020 zijn we gestart

met een acquisitietraject. Dit traject richt zich op het signaleren en verzilveren van kansen in de markt, het ontwikkelen van aantrekkelijke proposities en het proactief aantrekken van investeerders voor onder andere ontwikkeling en realisatie van (weersonafhankelijke) dagattracties. We investeren in projecten die aanvullend zijn op het huidige aanbod en die een substantiële bijdrage leveren aan de werkgelegenheid en de bestedingen. De focus ligt op nieuwe ontwikkelingen die het onderscheidend vermogen van de provincie vergroten en de hoogste waarde toevoegen aan de provincie, zowel in de economische spin-off, als in het versterken van het DNA van Drenthe.

De prachtige natuur in Drenthe is een belangrijke onderscheidende kwaliteit. Bij het versterken van het dagrecreatief aanbod richten we ons onder andere op het beleven van de natuur. We zetten in op enkele projecten die een bijzondere beleving van de natuur creëren voor wandelaars en fietsers en projecten die zich richten op het spelen in de natuur.

Naast het realiseren van nieuwe projecten is het belangrijk dat het bestaande dagrecreatief aanbod in Drenthe zich blijft ontwikkelen en vernieuwen om voldoende aan te sluiten bij de veranderende vraag van de bezoeker. Daarom investeren we met de Kwaliteitsimpuls Toerisme & Recreatie ook in kwaliteitsverbetering en innovatie van het bestaand aanbod. We focussen hierbij op een beperkt aantal bestaande voorzieningen die met een kwaliteitsverbetering qua bezoekersaantallen, bestedingen en werkgelegenheid substantieel bijdragen aan de vrijetijdseconomie.

B. Stimuleren van toeristisch-recreatieve gebiedsontwikkeling

Om de bestemming Drenthe te versterken werken we samen met gemeenten, ondernemers en andere partners aan de (door) ontwikkeling van toeristisch-recreatieve gebieden. We voeren regie op het bij elkaar brengen van partijen, zetten gezamenlijk de bestemming Drenthe op de kaart en benutten kansen. We investeren in toeristisch-recreatieve gebieden waar onderscheidend aanbod wordt toegevoegd, de kwaliteit van bestaand aanbod wordt verbeterd en/of het meerdaagse verblijf wordt bevorderd.

Het Gasselterveld is een voorbeeld van een toeristisch-recreatieve gebiedsontwikkeling. Dit gebied was de afgelopen zomer landelijk nieuws. Vanwege het mooie weer zochten zowel inwoners uit onze regio als toeristen van elders in groten getale verkoeling aan en in het water. Sinds de opening van de grote zwemplas, liggend naast de oorspronkelijke veel kleinere zwemplas het Nije Hemelriek nam de drukte op zomerse dagen sterk toe. De huidige infrastructuur is daar niet op berekend. Aanpassingen in inrichting en beheer van het gebied zijn noodzakelijk.

C. Verbeteren van de verblijfsrecreatie: aanpak sociale problematiek, criminaliteit en ondermijning op vakantieparken (project Naober Drenthe)

De twaalf Drentse gemeenten, Recreatieschap Drenthe, HISWA/RECRON en de provincie startten in 2019 met de uitvoering van het programma Vitale Vakantieparken Drenthe (VVP). In dit programma werken we aan het realiseren van een divers en kwalitatief goed aanbod van vakantieparken door middel van twee sporen:

- Excelleren (kansrijke en vernieuwende ondernemers worden gericht ondersteund zodat er een grotere kopgroep van vakantieparken ontstaat);
- Transformeren (gericht op niet vitale parken met onvoldoende kwaliteit en toekomstperspectief binnen de verblijfsrecreatie).

Daarnaast werken we in het programma VVP aan Preventie & Vitaliseren. In dit kader wordt ook de aanpak van sociale problematiek, criminaliteit en/of ondermijning op de vakantieparken vormgegeven.

Gebiedsscan vakantieparken

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) stelde in 2019 een gebiedsscan voor de vakantieparken op. In het onderzoek is aangetoond dat een deel van de Drentse vakantieparken zich in een neerwaartse spiraal bevindt of dreigt daarin terecht te komen. De aanpak van de gesignaleerde problematiek maakte onderdeel uit van de in 2019 ingediende Regio Deal 'Focus op vrijetijdseconomie'. Met deze Regio Deal wilden gemeenten en provincie samen met het Rijk inzetten op het verbreden en intensiveren van de reeds gestarte aanpak Vitale Vakantieparken, o.a. door te focussen op de sociaal-maatschappelijke problematiek en het bestrijden van criminaliteit en ondermijning die speelt op en rondom vakantieparken. De Regio Deal is helaas niet gehonoreerd. Dit neemt niet weg dat de problematiek op de vakantieparken nog steeds aanwezig is.

Project Naober Drenthe: aanpak sociale problematiek, criminaliteit en ondermijning

VVP Veluwe heeft een succesvolle aanpak ontwikkeld voor de bestrijding van sociale problematiek, criminaliteit en ondermijning op de vakantieparken en heeft hiermee inmiddels de nodige ervaring opgedaan (project Ariadne). De gemeenten worden in dit project op uiteenlopende wijzen ondersteund. Bijvoorbeeld door het organiseren van een kleine interventie bij een vakantiepark ter voorkoming van criminaliteit, of het aanpakken van een vakantiepark door het inzetten van een parkcontrole, maar ook door het vergroten van de (bestuurlijke) weerbaarheid en het verbeteren van de informatiepositie. In navolging van de Veluwse aanpak stellen we voor om in Drenthe eenzelfde project op te zetten. Een project waarbij een expertteam parkgericht ondersteuning biedt

aan gemeenten bij het maken en uitvoeren van een plan van aanpak in nauwe samenwerking met de vaste lokale partners (de politie, het Openbaar Ministerie (OM), de handhavingspartijen, Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) en het RIEC). Het expertteam werkt over gemeentegrenzen heen, faciliteert en ontzorgt de gemeenten bij de aanpak van de parken. Met de nauwe betrokkenheid van de lokale partners zijn er naast strafrechtelijke mogelijkheden ook brede bestuurlijke handhaving en zorgaanpak mogelijk.

De totale begroting voor dit project bedraagt € 1,6 mln. voor het expertteam en voor het leveren van een bijdrage aan de kosten voor de uitvoering van de plannen van aanpak. Vanuit de huidige begroting VVP is € 400.000, - beschikbaar voor dit project. Vanuit de Investeringsagenda PLUS stellen we € 1,2 mln. beschikbaar voor 2021 en 2022. Cofinanciering vanuit de gemeenten zal op projectbasis plaatsvinden door inzet van extra capaciteit en voor de dekking van de kosten voor de uitvoering van de plannen van aanpak per vakantiepark. Naar alle waarschijnlijkheid zal voor de aanpak van de problematiek meer tijd nodig zijn dan twee jaar. Voor dekking van de kosten in 2023/2024 zal overleg worden gevoerd met het Rijk over een financiële bijdrage.

Recreatie en toerisme - Versterken van de toeristische bestemming Drenthe

Doelstelling	Resultaat
Het Drentse aanbod in de dagrecreatie is versterkt	Realisatie van enkele iconische projecten (nieuw aanbod)
	Kwaliteitsverbetering, doorontwikkeling en/of innovatie van bestaand aanbod
Toeristisch-recreatieve gebiedsontwikkelingen worden gestimuleerd	Een aantal projecten die voortvloeien uit gebiedsontwikkelingstrajecten zijn gerealiseerd.
De kwaliteit van de verblijfsrecreatie is verbeterd door aanpak sociale problematiek, criminaliteit en ondermijning op vakantieparken (project Naober Drenthe)	Het expertteam is geformeerd en gestart met zijn werkzaamheden.
	Er zijn plannen van aanpak opgesteld voor vakantieparken en deze plannen zijn in uitvoering.

Middelen versterken toeristische bestemming Drenthe	2021	2022
A. Versterken Drents aanbod dagrecreatie B. Stimuleren van toeristisch-recreatieve gebiedsontwikkelingen	€ 1.500.000	€ 2.300.000
C. Verbeteren verblijfsrecreatie (project Naober Drenthe)	€ 400.000	€ 800.000

